

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Învățământul teologic

Proiectul de lege, pentru reorganizarea învățământului teologic, fiind terminat de comisiunea însărcinată cu redactarea lui, vom arăta, pentru cetitorii noștri doritori d'a se informa, părțile cuprinse în acest proiect, rezumându-le în următoarele:

În partea întâi se spune:

Toate școalele, pentru formarea clerului, stau sub conducerea bisericii. Scopul învățământului teologic se definește: a cultiva știința teologică și a forma clerul, dându-i *instrucție* teologică superioară și *educație* corespunzătoare.

Educația și instrucția teologică încep în *seminarii* teologice (școale pregătitoare de grad secundar) și se desăvârșesc în *academiile* teologice și *facultăți* de teologie (școale cu caracter universitar).

Se vor înființa și seminare *monahale* și vor funcționa după un regulament întocmit de Sf. Sinod.

Facultățile de teologie vor funcționa în cadrele universităților, iar Sf. Sinod își va exercita dreptul cu privire la numirea profesorilor și supravegherea învățământului din punct de vedere al doctrinei ortodoxe. Înființarea și desființarea de catedre se face cu consimțământul Sf. Sinod.

Academiile teologice funcționează în cadrele organizației bisericești, stând sub autoritatea și controlul Sf. Sinod prin chiriarhul locului. Materii se vor preda în 4 ani și în aceeași extensiune ca la facultăți, cu excepția cursurilor speciale pentru doctorat. *Academiile* de teologie conferă titlul de: licențiat în teologie.

Seminariile funcționează în cadrele organizației bisericești, cel puțin unul de fiecare eparhie. Învățământul seminarial durează 7 ani: ciclul inferior 3, cel superior 4 ani. Absolvenții de clasa a 7 vor da examen de absolvire și vor primi, reușind la acest examen, «diplomă de absolvire a seminarului», liberată de direcțiunea învățământului teologic.

Se institue adevărat, pentru conducerea și controlarea învățământului teologic, o *direcțiune a învățământului teologic*, ce va funcționa pe lângă Sf. Sinod, compusă din un director general, numit de Sf. Sinod de comun acord cu ministerul cultelor, și din personalul necesar administrativ.

Pe lângă direcțiune, va funcționa un *consiliu permanent* din 4 membri, și *corpul inspectorilor școlari*, în număr de 4.

Consiliul permanent își dă avizul asupra următoarelor chestiuni:

- a) Înființarea de noi școale teologice;
- b) Cercetarea cărților didactice pe baza referatului comisiunii speciale;
- c) Regulamentele școlare;
- d) Programele analitice;
- e) Instituirea comisiilor pentru concursul de ocupare a catedrelor vacante dela *academiile* și *seminariile* teologice și cercetarea lucrărilor acestor comisiuni.
- f) Numiri, transferări, definitivări, pensionari din oficiu, gradații de merit, concedii mai mari de o lună, cum și măsuri disciplinare și trimiterea în judecată a membrilor corpului didactic.

Inspectorii, inspectează toate *seminariile* teologice din punct de vedere pedagogic, administrativ, disciplinar, educativ, raportând de cele constatate chiriarhului local și direcțiunii învățământului teologic și făcând propuneri de îndreptare.

Partea a doua a proiectului conține: drepturile, datoriile și modul de recrutare a corpului didactic necesar învățământului teologic. Drepturile și datoriile profesorilor dela *academiile* de teologie vor fi *identice* cu ale profesorilor dela facultățile de teologie.

Partea din urmă a proiectului privește *administrația* interioară a școalelor teologice.

Fiecare facultate și academie de teologie va avea un *internat*, care va desăvârși educația viitorilor preoți. *Internatele* stau sub directă conducere a Sf. Sinod, prin chiriarhul local.

Controlul gestiunii financiare a *seminariilor* și *academiilor* de teologie și ale *internatelor* de pe lângă facultățile de teologie se va face de către secția economică a consiliului eparhial respectiv și de către ministerul cultelor prin organele sale.

Dintre *academiile* de teologie ce funcționează astăzi în Ardeal și Banat, vor rămânea cu titlul și caracterul de *academii* de teologie și vor funcționa conform legii de față și prevederilor ce se vor înscrie în legea învățământului superior următoarele:

Academia de teologie din Sibiu, cea dela Oradea și cea dela Cluj. Aceasta din urmă va funcționa ca atare până la transformarea ei în facultate de teologie.

Actualele *academii*, din Arad și Caransebeș, se vor transforma în *seminarii* de teologie.

Asemenea *seminarii* vor fi la: Sibiu, Cluj, Oradea și Cernăuți.

În vechiul regat se va înființa o *academie* de teologie la Craiova în locul actualului seminar, și alta la Galați.

Toate drepturile câștigate până în prezent de membrii corpului didactic dela școalele de teologie în baza legilor și dispozițiilor ministeriale rămân în ființă.

Dispozițiunile legilor anterioare care contravin legii de față, se abrogă. — După acest anteproiect va primi, — din partea comisiunii însărcinate cu redactarea lui, — formă definitivă, el va fi trecut la Sf. Sinod.

Aviz. Din «Biblioteca povestirilor morale», sub îngrijirea preotului Aurel Nan din Odorhei, au mai apărut 2 broșuri Nr. 2 și Nr. 3. Prețul unei broșuri este a 10 Lei. Recomandăm cu toată căldura această broșură, a căror cetire va aduce lumină și căldură în inimile credincioșilor noștri.

Sibiu, 4 April 1929.

Consiliul arhiepiscopal.

Criza de autoritate

Dr. G. PREDA,
medic psihiatru, Sibiu.

(Urmare)

Această mentalitate, cu lipsa dominației de sine, cu autoritatea scăzută individuală, intrând în membrii familiei, nu poate contribui decât să sape și mai mult autoritatea familială.

Unele tendințe *femeniste* rău înțelese, adâncesc și mai mult spărțura autorității capului de familie. Neînțelegerile, dese divorțuri, uniunile libere, sapă autoritatea părinților, destramă acțiunea lor comună, atât de necesară educației copiilor.

Cât timp dorințele permit fiecărui dintre soți, să ducă viața care-i place, este fatal că și copii, să doarească de timpuriu, o viață cât mai autonomă, cât mai liberă.

Această independență sau libertate excesivă, pe care și-o arogă, nu poate fi decât în detrimentul respectului față de părinți.

Anumite defecte ale organizației noastre sociale, contribuie de asemenea, la deformarea legăturilor familiare și la mișcarea autorității părinților.

Indisciplina morală, care sfarmă legăturile dintre corp și sufletul individului, acea indisciplina care sfarmă legăturile dintre soți și dintre părinți, vine apoi să destrame și legăturile sociale, să slăbească autoritatea diferitelor instituții din stat și chiar a statului.

Dacă urmărim puțin viața instituțiilor noastre de astăzi, modul cum se exercită și se respectă autoritatea și puterea statului, putem constata că și la noi ca și în alte multe state, alături de cei cuminți, subordonați, alături de cei indiferenți, se mai găsesc: unii, ce se cred destinați a distruge o ordine stabilită, pe care o consideră injustă: iar alții care uzează de un drept de legitimă apărare, ce trece peste autoritățile juridice constituite, și pe care le cred impotente.

După cum vor deci, să păzească (după mintea lor) o ordine socială stabilită, sau să aducă o nouă stare de lucruri; acești organizatori și beneficiari (ce pretind a fi singuri judecători ai binelui comun), pot fi clasati prin acțiunea lor, în: reacționari și revoluționari.

Sub influența patimilor, care animă aceste lupte, negreșit că ideea de dreptate se alterează încetul cu încetul în spiritul oamenilor. Unii chiar confund aceste idei cu interesul sau obiectul poftelor lor, apar în arbitrii suverani ai acestei prelinse dreptăți și strâng în jurul ei, toate forțele individuale și colective. Așa se nasc luptele dintre membri diferitelor partide, care nu se știe când vor lua sfârșit de oare ce societatea noastră politică, pare să fi ajuns în stadiul istoric, în care fiecare grupare

profesională sau politică, care dispune de o forță, înțelege în același timp să fie și judecătorul său propriu.

Față de aceste conflicte, care amenință viața socială și națiunea, autoritatea unui stat imparțial și păzitor al unității necesare, nu poate rămâne inactivă. Dar fatal, statul servește una sau altă grupare, după partidul care este la putere, sau după idolul care divizează spiritele, de aici încă: nemulțumiri, critici, crăpături etc. în autoritatea lui.

Dar, statul de astăzi, nelimitându-și atribuțiile la o simplă poliție (precum era în trecut) și dorind să satisfacă pozitiv și direct necesitățile colective, nu numai că girează mai multe servicii, dar caută să impună o viitoare direcție societății politice respective. Pentru ca statul, să nu eșueze în girarea acestor numeroase afaceri, trebuie să evite două lucruri: primul să nu aducă în gestiunea serviciilor publice, pasivitatea și ura care antrenează partidele politice; alături să nu neglijeze concursul autorităților și forțelor, care pot constitui colaborarea necesară (în special acei al bisericii).

Creșterea atribuțiilor autorității publice, fără luarea în considerare a punctelor de mai sus, aduce după sine un mai puțin respect față de această autoritate, mai puțină încredere în ea și o rezistență pasivă la intervenția sa.

Legea pare să aibă în aceste cazuri o mai puțină stăpânire asupra sufletelor. Ea nu ar fi, de cât o formulă de constrângere, pe care anumiți indivizi, (certați mai mult sau mai puțin cu conștiința), știu să o introducă spre binele lor și spre înrăutățirea moravurilor.

Cu toată solidaritatea armăturii noastre administrative, care constituie adevărata forță a unității noastre naționale, totuși, trebuie să recunoaștem, că și în această armătură, începe a se arăta o uzură prin: neabilitatea, neconștientizarea și necinstea unor mâini, care o manipulează.

Funcționarul nu beneficiază ca în trecut, de prestigiul funcției sale publice. Mediocritatea materială la care a ajuns, prin jena finanțelor publice; insuficiența mijloacelor tehnice de care dispune; neîncrederea în stabilitatea autorității guvernamentale (căci o lege adusă de un partid dela guvern, nu numai că este supusă criticii aspre a opoziției, dar este întâmpinată de aceasta, cu amenințarea de a nu o mai aplica la venirea sa la putere), totul contribuie, la deprimarea forțelor, a inițiativei și la întoarcerea dela ceea ce ar fi putut mări respectul și responsabilitatea sa.

Funcționarii mai mici, nesimțindu-se susținuți și dirijați cum trebuie de șefii lor mai mari, caută să constituie o forță, asociindu-se

Negreșit, că la început, scopul acestei asociații, era să-și apere propriile sale interese. Fapt omenesc și legitim. Mai târziu prin amestecul politicii, ajunge și ea față de stat, în aceeași situație ca și sindicatele de industrie, comercianții sau lucrătorii.

Odată intrați pe această pantă, ei încep să vocifereze, nu numai în chestiunile de tratament, (adevărat asupra indemnizărilor vieții scumpe), dar și asupra altor puncte mai delicate, care interesează ordinea și funcționarea serviciilor publice

Argumentând competența lor tehnică și drepturile ce le aparțin, aceste asociațiuni, reclamă hotărârea lor în întocmirea legilor și cer ca și asociațiunile funcționarilor particulari, anumite procente sau beneficii din gestiunea serviciului respectiv.

Unii funcționari, nu se mai mulțumesc deci să fie simpli agenți de execuție și acest fapt poate avea con-

secințe și mai grave în o viitoare des-centralizare (pe care de altfel o dorim atât de mult). Căci atunci când serviciile se vor putea bucura de o autonomie relativă, cu bugete speciale, cu medote speciale de conducere etc., cointeresarea funcționarilor la gestiunea serviciului, nu poate fi decât dăunătoare autorității sale.

Această din urmă stare, mai poate aduce încă și lupte între diferitele instituții și servicii, fapt ce ar periclita și mai mult, prestigiul autorităților respective, precum și acela al statului, care știm că trebuie să mențină ordinea în unitatea vieții sale administrative.

Defectele democrației, ca și democrația rău înțeleasă, contribuie încă la criza autorității statului.

Anonimatul răspunderii (răspunderea căzând astăzi asupra numeroaselor comisii, comitete, consilii, etc.), instabilitatea și spiritul de egalitate rău înțeles, fac ca să se piardă încrederea în autoritate și să nu se respecte superiorul sau conducătorul unei afaceri publice.

Sufragiul universal rău înțeles, face ca unii să atribue numai lor, autoritatea, de care se bucură mandatarul lor. Nu odată se poate auzi expresia ieșită din gura vreunui lucrător sau muncitor: «Este acolo, fiindcă noi l-am pus și trebuie să facă, ce i-am spus, sau celăce ne-a promis».

Căți dintre acești mandatar, nu sunt terorizați de acei ce le-au acordat voturile?

Negreșit, că acțiunea democratică, poate fi eficientă, când este pregătită prin o educație cetățenească și prin o organizare metodică.

Considerând educația civică ca fapt împlinit, constituția țării noastre, permite pe de o parte cetățeanului, să se asocieze la responsabilitatea puterii, prin alegerea mandatarilor; iar pe de alta prin libertatea reuniunilor, vorbei, scrisului etc., să controleze și să îndrepte activitatea guvernamentală, acționând contra unei opinii, provocând sau orientând anumite curente sociale și politice etc.

Dar trebuie să recunoaștem, că după război, s'a făcut puțin, pentru educația civică și pentru luminarea problemelor sociale și politice. Numeroasele, variatele și noile probleme aduse de timp și împrejurări, s'au prezentat unei mulțimi cu intelectualitatea needucată sau prea puțin educată și care nu le-a prea putut înțelege.

Mai adăogăm că opoziția parlamentară s'a arătat uneori puțin dispusă, să le studieze imparțial sau să le discute obiectiv.

De altfel cel mai des contact al conducătorilor cu masele populare (excepând intelectualii satelor), nu a fost, decât în epoca alegerilor. Epocă de: bârfeli, critici, defaimări, amenințări etc., cu un cuvânt de reprezentatii dureroase, care au contribuit nu mai puțin, la: pierderea autorității conducătorilor; la discreditul acțiunii lor; la neîncrederea în instituțiile noastre și în autoritatea statului.

Diversitatea concepției binelui comun, amestecată uneori cu sentimentele bolnave sau de rea credință, a atins disciplina și a contribuit mult la ruperea frânelor sociale.

Puțini au fost acei, cari s'au trudit, să facă poporul să înțeleagă nevoile statului și să le ceară respectul, față de dispozițiunile luate de guvernul respectiv în diferitele împrejurări.

Multiplele și diversele obligațiuni ale cetățenilor față de stat, au rămas deci, puțin înțelese și incomplet executate.

Percepția slabă, a caracterului imperativ a acestor obligații, ca și lipsa de sancțiuni pentru acei ce nu

le îndeplineau complet sau de loc, au contribuit ca o parte din cetățeni, să se obișnuiască cu nerespectarea acestor obligațiuni și deci să ajute, la criza autorității statului.

Un exemplu l-am putea lua, chiar din chestiunile financiare și economice actuale. Căți din cei competenți s'au oboșit a explica mulțimei, cum se poate concepe stabilizarea monetară și cari sunt foloasele ei? Căți au fost, care să le dea deslușiri asupra stabilirii balanței comerțului nostru prin, eforturile producției, disciplina consumației, micșorarea importului ca și asupra echilibrului bugetar în funcțiune de: economii, reduceri bugetare (de care noi suferim atât), aplicarea și plata impozitelor etc.?

Oare aceste explicații, date pe înțelesul tuturor, nu ar fi înlăturat temerea și nu ar fi făcut ca adesiunea să fie mai activă, mai sinceră, achitarea impozitelor mai sigură și poate chiar nemulțumirile mai reduse?

Modul însă, cum s'a speculat de unii această chestiune; neștiința, bănuiala față de acei, care ar trebui să deie dare către stat și nu dau; neîncrederea în dreptatea cu care se cotează suma impozitată și în aceia cu care se strâng aceste sume, au adus cercetarea mijloacelor de a se sustrage dela îndatoriri și dela ordinele statului.

În loc de sprijin pentru îndreptarea defectelor sau neajunsurilor, s'au ridicat chiar unii dintre intelectuali, care în numele doctrinei de autoritate și de ordine, au inițiat trucerile și nesupunerea.

Lipsa de colaborare dintre diferitele autorități ale statului, sfărâmarea legăturilor lor, contribuie încă în mare măsură, la slăbirea puterii autorității statului.

Criza de autoritate, prin care vedem că trece individul, familia, societatea și statul, impune fiecăruia din ele, să se înarmeze cu virtuți spirituale. Aceste virtuți par singurele indicate în aceste vremuri, să consolideze adevărata autoritate, și să echilibreze mintea individului.

Virtuțile negreșit ni le dă biserica. Se pare însă, că și autoritatea bisericească, trece, prin o criză destul de mare.

Creștinismul, pare că a mai pierdut din terenul său. O ofensivă puternică este pornită din răsăritul Europei contra ideilor creștine și aceasta, în numele altor idei mai moderne. Conducătorii acestor idei comuniste, anunță un triumf al societății politice cu totul laicizate în care Dumnezeu, pare că nu mai are loc.

Purtătorii ideilor comuniste, nu numai că neagă caracterul divin al Domnului nostru Isus Hristos, dar neagă existența sa și a lui Dumnezeu. Propagandiștii caută să câștige consecințele, suprimând cu totul sentimentul de dependență divină.

Multe alte secte, vin apoi, să perturbeze prescripțiunile dogmatice ale bisericii noastre creștine ortodoxe.

O parte din popor se arată în o stare de indiferență culpabilă. Deveniți sceptici, ei nu-și mai dau osteneală a reflecta asupra celor divine, atât timp cât fapte mai mari, mai aproape de partea lor corporală, solicită întreaga lor atenție. Greutățile vieții, cu scumpetea traiului pentru unii, seducțiile și plăcerile pentru alții, vin să le indice odată cu noile direcțiuni în viață și o uitare de cele sfinte.

Alături de acești răi credincioși, se mai găsesc încă câțiva liberi gânditori, care acceptă și concep pe Dumnezeu după bunul plac, adică dotat cu o putere supusă ratificării conștiinței lor.

Neîndeplinirea obligațiilor, din partea unor reprezentanți ai bisericii, au contribuit, nu mai puțin, la pierderea autorității bisericești.

S'a uitat de acești reprezentanți faptul, că dacă cuvântul de erarhie pământească este pronunțat de sus, pentru ca el să aibă valoarea imperativă, trebuie să l facă să răsune cât mai bine, jos, — și *că cea mai mică șovăială din partea lor, aduce o mărare a undelor instabilității și nelăcrederii, în acel pe care-l au în grija lor apostolească.*

Șeful în langajul creștin, este acel care servește. Comandamentul său, este o misiune de devotație, o datorie de a servi binele supușilor. Autoritatea pe care o exercită asupra acestora, nu-i dă însă dreptul, de a trage vre-un profit personal de pe urma lor. Supușii trebuie să fie acei ce trebuie să primească beneficiul superiorității sale și această superioritate îi obligă la o solitudine cu adevărat părintească. Tăria autorității sale, stă tocmai în obligațiunea și dragostea de a servi.

Cu durere s'a putut constata în unele locuri, cum șefii bisericești, sunt în parte necorespunzători situației lor de comandanți religioși; căci alături de cei mulți, plini de abnegație și de vigoare, care solicită de la fiecare cetățean credincios, eforturi, pentru salvarea binelui comun, sacrificându-se ei cei dintâi, în executarea faptelor austeră, s'au găsit și alții egoiști, lășători, lipsiți de voință, care nu au reacționat sau au reacționat foarte puțin, contra felului cum se comportă supușii lor și care au preferat liniștea personală și regularea intereselor lor, în detrimentul intereselor și liniștii generale a acestor supuși.

Toate au făcut, ca pedestalul autorității bisericești să se micșoreze în ultimul timp. — Au venit apoi, unii laici, cari singuratici sau grupați (însă cu mentalitatea descrisă mai sus), au contribuit și mai mult, la micșorarea și dărâmarea acestui pedestal.

Nu și-au dat seamă acești detractori ai autorității divine, că practicând sau propagând nesupunerea, față de această autoritate, fac ca individul să se obișnuiască cu insubordonarea și față de autoritatea socială umană.

Este știut faptul, că de îndată ce autonomia noastră abdică, înaintea unui superior, îi vine mult mai ușor să accepte și pe un alt superior. Docilitatea deci, cu care credincioșii se prezintă față de Dumnezeu și Biserica, permite supunerea mai ușoară față de conducători laici.

Obișnuința de a considera autoritatea bisericească cu origină divină, precum și aceea de a se supune ei, (ori câte discuții ar putea ridica prestigiul reprezentanților vizibili), fac ca credincioșii să transporte în relațiile lor sociale, bunele obiceiuri contractate în biserică și în special idei de supunere la autoritate.

În valoarea mâinilor unui preot, care dă sfânta cuminicătură, ca și în aceea a unui conducător laic, care dă un ordin, bunul și supusul credincios, nu ar putea vedea, decât valoarea sufletelor lor, valoarea autorității lor.

Și această valoare ar crește negreșit și mai mult, când șeful laic, ar respecta alături de supușii săi, toate îndatoririle față de cele religioase.

Anuar. A apărut: Anuarul IX, al liceului de stat «Gheorghe Lazăr» din Sibiu, 1927—1928, publicat de: Dr. Ioan Bunea, director. Cuprinsul: Comemorarea pres. cons. de miniștri I. I. C. Brătianu, de dir. Dr. I. Bunea; Vitaminele, de prof. Al. Mumaiu; Observațiuni asupra programei matematicilor, de prof. Tr. Cucuianu; Date școlare.

Baptiștii fratenizează cu ungurii

Serbare baptisto-maghiară din Arad

De curând s'a făcut în bis. luterană maghiară a episcopului ungur, plătit de statul nostru, Ludovic Frint, serviciul de sfințire și introducere a predicatorului baptist român L. Sesonov. Puținii baptiști din Arad, secondati de cei din județ, au alergat la biserica ungurească luterană, după ce părăsiseră, din interese bănești, biserica românească a moșilor și strămoșilor lor. Părăsind tămăia și hulind crucea românească s'au adunat într-o biserică ungurească luterană, unde priveau cu duioșie și cu lacrimi în ochi la crucifixul din fața lor și la icoanele care li mustrau, de pe toți pereții templului unguresc. În această atmosferă ciudată predicatorul Ungureanu și tovarășii săi au avut îndrăzneala să preamărească ospitalitatea episcopului Frint salariat de stat, și în același timp — în mod indirect — să atace biserica ortodoxă, care ar admite crâșmele, iar ei — baptiștii! — le combat, — cu excepția «fraților» cari beau — pe furis...

Indrăzneala baptiștilor a atins culmea în momentul când, deși se aflau într-o biserică ungurească, se lăudau că propagă — patriotismul românesc.

Cetitorii pot vedea rezultatele libertății religioase, manifestându-se în îmbrățișarea caldă a baptiștilor români cu luteranii unguri, cari au alungat pe sașii din mijlocul lor, (fiind înainte vreme în aceeași episcopie) dar s'au apropiat de baptiștii internaționali, cari urmăresc desagregarea bisericilor naționale și a statului român.

Și, pe când în biserica ungurească se petreceau îmbrățișările baptisto-luterane, în garnizoana din Arad un pocăit refuza depunerea jurământului militar.

Nu mai comentăm, ci ne mărginim a face propunerea ca noul predicator baptist să fie trecut în statele de plată ale episcopului Frint, care pentru cele 20 (douăzeci) parohii ce conduce, are salar de director general și patru funcționari plătiți bine de statul român.

Pr. C. Turlca.

Un vrednic preot

Până de curând s'a mai păstrat pe alocurea mentalitatea că preotul odată cu îndeplinirea serviciului divin, odată cu îndeplinirea sfintei taine și odată cu îndeplinirea tuturor actelor sacramentale, și a terminat misiunea. Mai condamnabilă mentalitate decât aceasta nici că se poate. Preotul vremurilor noastre nu se poate mărgini la «funcțiunile sfinte, ci va trebui să poarte crucea în frunte și pe terenul cultural». Preotul rob al molitvelnicului, vechiul popă românesc care în multe privințe se identifica cu păstorii săi, nu mai satisface vremurilor actuale, care cer ca un preot să fie pătruns de simțăminte creștine, dar să fie pătruns și de o știință teologică mai înaltă și să fie orientat și în cultura profană, cultura națională, pentru ca să poată fi povătuitor și cărmaci cuminte al poporului.

Această sarcină se impune nu numai preotului dela oraș, ci și celui dela sat.

Dacă pe un preot, ca părinte, îl doare profund imoralitatea și ireligiozitatea enoriașilor săi, apoi tot așa de mult îl va dura și ignoranța acestora. La orașe, în campania de extirpare a acestui rău, sânt înscrși diferiți intelectuali; la sate, singurii fac-

tori ai misionarismului cultural-moral sânt: preotul și învățătorul.

În vacanța sf. Paști am avut prilejul să cunosc de aproape activitatea multilaterală a unui preot care, cu trup și suflet, cu toată priceperea și generozitatea de care e capabil, se pune în slujba ridicării morale și intelectuale a păstorilor săi. E vorba despre părintele *Jordan Curcubătă*, din parohia Budila, județul Brașov. Știința sa, dându-și seamă că mare pacoste e când tinerii, după ce și-au făcut școala primară, să fie neglijați, s'a gândit să formeze cu ei o *societate*. Gândit și făcut. Dar, unde să-i adune, pentru a se ocupa de ei nestânjenit. Învățătorul nu i-a dat concursul. I-a adunat dar la casa sa. După stăruințe și jefte, în anul trecut a avut fericirea să inaugureze splendida «Casă națională», constatătoare din 6 odăi, dintre care cea mai mare e de 15 m. lungime și 10 m. lățime. De acum înainte tinerii au la dispoziție o *bibliotecă*, *sala de lectură*, *sala de producțiuni* etc.

Părintele Curcubătă ține cu ei șezători, unde prin cetiri și prin conferințe, caută să întărească în ei sentimentul religios, să le desvolte gustul pentru cetit, să le desvolte sentimentul național și să le potențeze moralul.

Cât entuziasm, câtă energie și câtă pricepere i-a trebuit ca să facă cu ei un cor frumos, să-i instrueze în rolurile unor piese de teatru, să le formeze o dicțiune corectă scl.

De sf. Paști a putut da o prea frumoasă producțiune culturală de teatru și recitari. Cum le zvăcnea tinerilor inima de emoțiune și câtă bucurie se putea ceti pe fețele tinerilor și pe ale bătrânilor lor părinți! Câtă dragoste și alipire dovedeau aceștia față de preotul lor, care ca un părinte s'a îngrijit să le cizeleze sufletele!

Acum mi-am putut da seama ce înseamnă a strânge pe tineri într-o societate, a te îngriji de aproape de ei, punându-le la inimă tot felul de povești sănătoase, — sau apoi a i lăsa să bată șezătorile și alte localuri.

Venitul producțiunii de 8020 lei a fost rezervat pentru procurarea unei scene.

N'am putut trece cu vedere munca surprinzătoare a acestui preot neostoit, mai ales acum când prea multe învinuiri se aduc preoțimii.

Dacă ne-ar învrednici Dumnezeu de mulți asemenea preoți jertfelnici și pricepuți, fericită s'ar simți și biserica, și neamul care-i are.

O. D. s. t.

Dela sate

— Activitate culturală în Vâlcele —

Protopopiatul Sft. Gheorghe, din Treiscaune, a luat în programa cercurilor religioase din anul 1928 ideea salutară a apostolatului laic al femeii.

Membrii cercurilor — preoțimea din partea locului — a înțeles pe deplin importanța temei în scopul propagandei religioase, ce avea s'o intensifice, utilizând în acest scop toate mijloacele și mobilizând energiile vii, care până acum, în multe părți, rămăneau ascunse, tocmai acolo, unde ele să găseau în bulgări mai curați de aur: în sufletul păturei de jos a poporului nostru dela sate.

Preoții, credincioși misiunii lor, au străbătut, cu râvna cuvenită cauzei, tot cuprinsul tractului, pretutindeni cu făclia aprinsă a cuvântului, apelând de astădată la inima nobilă a femeii, capabilă de îmbănzirea moravurilor, de încreștinarea soțului, care

poate a apucat pe povârnișul decăderii.

Grație acestui zel și-au luat ființă Reuniunile de femei în comunele și în cătunele noastre.

De astădată înregistrăm cu plăcere existența Reuniunii de femei din Vâlcele, ca rod al propovăduirii apostolatului laic al femeii din partea preoților cu ocaziunea întrunirii cercurilor religioase.

Reuniunea femeilor ortodoxe Române din Vâlcele în scurt timp, de activitate, se poate mândri cu frumoase realizări. Astfel este și producțiunea culturală organizată de comitetul ei prin președinta ei Lucreția Păștina în seara zilei de 1 April a. c. (a doua zi de sf. Paști). Salonul de cură al Băilor Vâlcele era abia încăpător pentru doritorii de-a participa la această însufletită serbare.

De față au fost dl prefec al județului, Dr. Nicolae Crăciun, cu un întreg grup de intelectuali din centrul județului, pe cari poporul i a ovaționat îndelung și călduros.

Rezultatul, moral și material, ne-a mulțumit pe deplin. Amintim contribuția făcută de dl Dr. Nicolae Crăciun, prefec, în suma de lei 500, aducându-i mulțumiri pentru atențiunea ce ni-a dat, precum și tuturor celorlalți binevoitori domni și doamne, care au fost de față la manifestațiunea noastră culturală. *Lia.*

INFORMAȚIUNI

Acte de pietate. Două grupuri de dñi profesori, delegați ai congresului profesorilor secundari ținut la Sibiu, au depus frumoase coroane: una pe mormântul mitropolitului Andrei la Râșinari, alta pe mormântul lui Gheorghe Lazar la Avrigh.

Monument în orașelul bănățean, la Bozovici, se ridică în 28 April 1929, unui dascăl al românismului, învățătorului bănățean de pe vremuri, *Eftimie Murgu*, care a propovăduit naționalismul și unitatea neamului. Vor participa la serbare nu numai bănățeni, ci cât mai mulți români din toate colțurile țării.

Congres. Membrii «Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român Astra» se convoacă la Congresul regional al despărțimintelor Asociațiunii din Bănăț, ce se ține în Bozovici, în ziua de 28 April 1929, ora 12, pentru comemorarea lui Eftimie Murgu cu prilejul desvelirii monumentului ce i s'a ridicat în acel oraș.

Necrolog. În Sibiu a încetat din viață, la 9 April, fostul primar al orașului și fruntaș în viața publică a concetățenilor noștri sași, *Iosif Drotleff*, în al 90-lea an al vârstei. Răposatul și-a câștigat mari merite pentru dezvoltarea orașului Sibiu în tot timpul cât a stat în fruntea primăriei. A fost înmormântat Joi, în 11 l. c., regretat de toți cei ce l-au cunoscut.

Grup politic al femeilor române s'a constituit Duminecă în sala vastă a «Casei femeii» la București, alcătuindu-și statutele. În programul grupării femeilor intră: certificatul de sănătate la căsătorie, tot ce privește sănătatea copiilor, refacerea spitalelor, reorganizarea școlilor, reorganizarea vieții studentești, combaterea metodică a alcoolismului, curățenia orașelor, eftenirea traiului etc. În ceiace privește partea gospodărească, economică și culturală. În birou s'au ales dna: A. Gr. Cantacuzino, președintă, dna Caypo Botez, vice-președintă, dna Atanasiu, casieră, dna Cath. Caragea, ajutoare de casieră.

CARTI ȘI REVISTE

Nouă publicație periodică. Sub numirea *Problemele vremii* se inițiază în Sibiu o publicație periodică, pentru intelectuali mireni în deosebi, punându-se în discuție și lămurindu-se, fără pretenții, probleme de viață sufletească. Inițiatorul, care a avut curajul și are priceperea să o pună la cale, este profesorul nostru dela Academia teologică «Andreiană» dl *Nicolae Colan*. Autorul pune în fruntea publicației sale un studiu cât se poate de nimerit: *Biblia și intelectuali*, cu îndemnul creștinesc: «Ispitiți Scripturile!» Ceice vor asculta îndemnul acesta, nu vor avea cuvinte de regretat. Studiul are, după prefață, capitolele: Biblia și intelectuali, Cartea care cucerește lumea, și câteva exemple din cuvintele scripturii. Scrisă clar și cu duh, și tipărită cu multă îngrijire în tipografia Arhidiecezană din Sibiu, cartea se recomandă dela sine atențiunii cititorilor pentru cari e menită. Se vinde cu modestul preț de 30 de lei.

Revista Teologică, organ pentru știința și viața bisericească, sub patronajul I. P. S. Sale Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae. A apărut Nr. 4 din 1929. Cuprinsul: Prof. Dr. Gr. Cristescu: «Cum toate s'au umplut de lumină!» Arhim. Scriban: Predici mai nouă ale lui Frank Thomas. Icon. A. I. Părvănescu: Sabatul și morala iudaică. I. Beleuță: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. Prof. Dr. Gh. Ciuhandu: Cum s'a făcut «unirea» românilor cu Roma? Prof. Dr. Gr. Cristescu: Mișcarea literară: Cuvântări ocazionale. Biblia și știința. Budismul și creștinismul. Cauzele conflictului politic între biserica creștină și Statul roman sub împărații Severi. Caligrafia Tertiu. Raze de lumină. Pr. Gh. Mafor: Cronică: Vreau să întorcă vremurile! Episcopiiile Maramureșului. Conferință preoțească ortodoxă română în Cleveland-Ohio. * Note și informații. Redacția și Administrația: Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 32.

Anny, nuvele și însemnări de *Coriolan Bărbat*. Dl Coriolan Bărbat nu este necunoscut publicului cititor. Scrierile dsale literare am avut ocazia să le apărăm din volumul: «Flori de primăvară», ale cărui calități au fost subliniate în mod elogios de ziare, precum și din coloanele diferitelor cotidiene clujene și bucureștene. În volumul «Anny», vedem un vechi cunoscut, regăsim accentele de duioșie și finețea analizei sufletesti ce caracterizează scrisul, dlui Coriolan Bărbat. Între nuvele și schițele cuprinse în volum, am remarcat în primul rând, sugestivul portret al «Anny»-ei, femeia erou chiar și în momentele tragice de prăbușire a fericirii sale, se simte obligată să răspândească mulțumire și fericire în juru i. «Cântarea primăverii» este descrierea artistică a declinului vieții unui om de elită, care simțindu-și apropiat sfârșitul, regretă doar un singur lucru, și anume, că nici o femeie nu i-a zămbit, nu l-a iubit. Suflete miloase li dau însă iluzia acestei fericiri și nenorocitul moare cu cuvântul primăverii pe buze. Mai amintim ciclurile: Portrete, Anotimpuri, Schițe. În țara unde înfloresc lămâii și interesantele note de călătorie din «țara piramidelor». Cartea dlui Coriolan Bărbat se citește cu plăcere, o recomandăm călduros publicului.

Citiți și răspândiți ziarul
Telegraful Român

Nr. 18/1929.

(36) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Gialacuta cu filiile Găbești și Târnava, protopopiatul Iliia, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasonate în coala B.
2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 100—120 familii.
3. 1 și 1/2 jugăr de pământ (fănat) eclejie.
4. Stola obișnuită în parohie.

Concurenții vor înainta cererile și documentele convenite, oficiului protopopesc Iliia, în termenul prescris, și cu prealabila încunoștințare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înțelegere cu consiliul parohial din parohia Galacuta și filiile.

Iliia, la 28 Ianuar 1929.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 10/1929.

(37) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Godinești cu filia Petrești, protopopiatul Iliia, se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasonate în coala B.
2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 120—150 familii.
3. Stola obișnuită în parohie.

Concurenții vor înainta cererile și documentele convenite, oficiului protopopesc Iliia, în termenul prescris, și cu prealabila încunoștințare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înțelegere cu consiliul parohial din Godinești.

Iliia, la 20 Ianuar 1929.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 116/1929.

(38) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de cl. III Certejul de sus și Almasul sec. cu filia Cozia din protopopiatul Deva, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Certejul de sus cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, sesiune parohială 3 jug. 1237°, adău câte 2 măsuri porumb (à 30 litri) nesfărmit dela fiecare casă; casă parohială și stola uzitată.

2. Almasul sec. cu filia Cozia cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat; sesiune parohială în materie 4 jug. 609□ în filie 9 jug. 659□, adău în materie câte 1 măsură de porumb sfărmit (à 20 litri) de fiecare casă; filia nu plătește adău; casă parohială și stola uzitată.

Concurenții își vor înainta cererile concursuale, instruite conform

normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis și să vor prezenta în parohii spre a face cunoștință cu poporul.

Deva, la 2 Aprilie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva în înțelegere cu consiliile parohiale.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comșa**, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul și Veritul** 50 lei și tomul III **Legumăritul și Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandatie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMȘA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai înainte sau cu ramburs.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de

ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180.—, plus porto poștal Lei 15.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400.—

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro”

de

NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Prețul Lei 100.—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești**, de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poșta alăturând 10 lei spese de poșta.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130.—

„ II „ 150.—

„ III „ 120.—

„ IV „ 200.—

plus spese postale Lei 30.—

Nou !

A APĂRUT:

Nou !

„Mie a vietui este Hristos!” ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor.
Prețul Lei 40, plus spese de poșta 10 lei

Teologie și Sacerdotin

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Prețul Lei 30.—, plus spese de poșta Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor
Prețul 45 lei, plus spese de poșta 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de **ZOTTI HODOȘ**. *Partea I completă*, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

În partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;

În partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.

Trimisă prin poșta 5 Lei mai mult.

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

== prețuri moderate ==

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamtu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poșta Lei 10, prin mandat postal.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

D evânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 60 lei, și poșta.